

POSTANOWIENIE

29 grudnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Marcin Krajewski

na posiedzeniu niejawnym 29 grudnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa Z.S.

przeciwko J.S.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej,

na skutek skargi kasacyjnej J.S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z 15 czerwca 2023 r., XI 1 Ca 720/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. zasądza od J.S. na rzecz Z.S. 360 zł zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 15 czerwca 2023 r. Sąd Okręgowy w Krakowie zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Wadowicach z 13 października 2022 r. w ten sposób, że jako dzień powstania rozdzielności majątkowej małżeńskiej między powodem Z.S. a pozwaną J.S. wskazał 28 października 2015 r. zamiast 7 października 2021 r.

Powódka wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego, zaskarżając go w całości. Wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania

z uwagi na jej oczywistą zasadność (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Zdaniem skarżącej Sąd drugiej instancji dokonał wykładni art. 52 § 2 k.r.o. rażąco sprzecznej z intencją ustawodawcy.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł m.in. o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania, a także o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, którego celem jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa, usunięcie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Ograniczenie przesłanek do czterech ma zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane te funkcje, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Wskazana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka zachodzi wówczas, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze jest dostrzegalna *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego o charakterze elementarnym, polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (zob. postanowienia SN: z 29 listopada 2022 r., I CSK 4912/22; z 30 listopada 2022 r., I CSK 2735/22; z 20 października 2023 r., I CSK 1612/23; z 26

października 2023 r., I CSK 76/23, i z 31 października 2023 r., I CSK 4805/22).

Zgodnie z art. 52 § 2 zd. 2 k.r.o. w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielną majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu. Spełnienie tej ostatniej przesłanki w stanie faktycznym sprawy nie ulega wątpliwości, co już samo w sobie sprzeciwia się uznaniu skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnioną. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że zniesienie wspólności majątkowej z datą wsteczną, tj. z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, może nastąpić, gdy ważne powody, o jakich mowa w art. 52 § 1 k.r.o., istniały już w tej wcześniejszej dacie. Do ważnych powodów zalicza się życie w rozłączeniu, jeżeli z tego powodu niemożliwe było współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym (zob. m.in. wyroki SN: z 8 maja 2003 r., II CKN 78/01; z 4 czerwca 2004 r., III CK 126/03, i z 11 grudnia 2008 r., II CSK 371/08, OSNC 2009, nr 12, poz. 171). W tym świetle dokonana przez Sąd drugiej instancji wykładnia art. 52 § 2 k.r.o. nie budzi zasadniczych zastrzeżeń. Sąd wskazał, że powód i pozwana nie mogli współdziałać w zarządzaniu majątkiem już od 2015 r., podkreślając, że już od tamtej pory nie byli w stanie utrzymywać ze sobą kontaktu, co jest niezbędne do podejmowania czynności względem wspólnego majątku. W świetle poczynionych ustaleń faktycznych konstatacji tej nie można uznać za oczywiście błędną.

Z tych przyczyn należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1, 1¹, 3 i 4 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2, § 4 ust. 1 pkt 7 oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Marcin Krajewski

(E.M.)

[SOP]